

Юли 2023

**АНАЛИЗ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА БСК
относно преговорите за Споразумение за
свободна търговия (ССТ) между
Европейския съюз и Индия**

СЪДЪРЖАНИЕ

Приоритетни за България стоки за ИЗНОС за Индия.....	2
Приоритетни за България стоки за ВНОС от Индия.....	4
Тарифи и данъци.....	6
Нетарифни бариери.....	6
Технически пречки пред търговията.....	7
Държавни поръчки.....	8
Пречки пред цифровата търговия и електронната търговия.....	8
Инвестиционни бариери.....	9
Субсидии.....	9
Други бариери.....	9

***

Споразуменията за свободна търговия предоставят както много възможности, така и крият много рискове. Сключването на подобно споразумение на ЕС с Индия неизменно ще постави България в позиция, от която може както много да спечели, така и да загуби. От една страна, технологичният прогрес, показан от Индия в последните години, заедно с инициативите на ЕС за дигитализация, предоставят възможност пред България да се справи по-бързо и успешно с двойния преход и да развие експоненциално икономиката си. От друга страна, сключването на ССТ поставя пред риск, важни за страната сектори, в които Индия има големи експортни възможности, а именно в областта на селското стопанство, текстила, електрониката, фармацевцията и металургията. Бързото намаляване на митата при внос от Индия в ЕС ще подложи производството на България в тези сектори под огромен натиск.

Правителството на Индия полага усилия за икономически реформи и насърчава програми като „Make in India“ (2014) и „Self Reliant India“ (Atmanirbhar Bharat – 2020), които се стремят да увеличат самодостатъчността на Индия чрез насърчаване на местното производство и намаляване на зависимостта от чуждестранни доставчици и вносни стоки.

Приоритетни за България стоки за ИЗНОС за Индия

Офанзивните интереси на България следва да включват стоки, от силни за икономиката сектори, където бизнесът има възможност за производство и търговия. В следния списък фигурират стоки, които България има капацитета да изнася в големи количества, но налаганите от Индия тарифни и нетарифни бариери не позволяват осъществяването на внос в страната, и от интерес би било възможно най-бързото премахване на митата от индийска страна.

Предложения за приоритетни за България стоки при износа за Индия¹:

- 85371098 - Табла, панели, конзоли пултове и други подобни, оборудвани с два или повече уреда от 8535 и 8536 за електрическо управление, непревишаващо 1000 V – Други. Износ на България за Индия - 6 409. Общият износ на България на продукта е 267 193. Общият внос на Индия на продукта е 809 266 (Общо за продукти от продуктова група с код по КН 853710).
- 85176200 - Апарати за приемане, преобразуване и предаване или регенериране на глас, образ или на други данни, включително апаратите за комутация и за маршрутизация. Износ на България за Индия - 3 808. Общият износ на България на продукта е 52 456, а общият внос на Индия на продукта е 3 273 671.
- 85255000 - Предавателни апарати за радиоразпръскване или телевизия. Износ на България за Индия – 2 341. Общият износ на България на продукта е 4 720. Общият внос на Индия на продукта е 6 157.
- 85437090 - Електрически машини с функция за превод или функция за речник – Други. Износ на България за Индия - 1 881. Общият износ на България на продукта е 30 986. Общият внос на Индия на продукта е 611 288.
- 85043129 - Други трансформатори с мощност непревишаваща 1 kVA – Други. Износ на България за Индия - 1 782. Общият износ на България на продукта е 40 884. Общият внос на Индия на продукта е 115 293 (за продуктова група с код по КН 850431).
- 85339000 - Части за електрически съпротивления (вкл. реостатите и потенциометрите). Износ на България за Индия - 1 323. Общият износ на България на продукта е 1,324. Общият внос на Индия на продукта е 10 424.
- 85389099 – Части, изключително или главно предназначени за уредите ит 8537, 8536, 8537 – Други. Износ на България за Индия - 1 157. Общият износ на България на продукта е 423 719. Общият внос на Индия на продукта е 371 708.
- 85353090 - Секционни разединители и прекъсвачи – Други. Износ на България за Индия - 830. Общият износ на България на продукта е 64 440. Общ внос на Индия на продукта е 6 109
- 85423190 - Електронни интегрални схеми – Други. Износ на България за Индия - 733. Общият износ на България на продукта е 393 145. Общият внос на Индия на продукта е 9 398 553 (Общо за продуктова група с код по КН 854231)
- 85334010 - Други променливи съпротивления (вкл. реостатите и потенциометрите), за мощност, непревишаваща 20W. Износ на България за Индия - 704. Общият износ на България на продукта е 15 773. Общият внос на Индия на продукта е 10 159.
- 85309000 - Части за електрически апарати за сигнализация. Износ на България за Индия – 593. Общият износ на България на продукта е 14 358. Общият внос на Индия на продукта е 27 614
- 85371091 - Уреди за управление с програмируема памет. Общият износ на България на продукта е 10 322. Общият внос на Индия на продукта е 809 266 (Общо за продукти от продуктова група с код по КН 853710).
- 85044082 – Токоизправители. Износ на България за Индия – 438. Общият износ на България на продукта е 72 407. Общият внос на Индия на продукта е 1 304 464 (Общо за продукти от продуктова група с код по КН 850440)
- 85234910 - DVD (Digital Versatile Disk) дискове. Износ на България за Индия – 353. Общият износ на България на продукта е 6 347. Общият внос на Индия на продукта е: 1 030.

¹ Данните за вноса и износа са за 2022 г., а стойностите са в хил. евро

- 85444210 - Други електрически проводници за напрежение, непревишаващо 1000V. Износ на България за Индия – 299. Общият износ на България на продукта е 2 520. Общият внос на Индия на продукта е 2 675.
- 85144000 - Други апарати за термична обработка на материали чрез индукция или чрез диелектрични загуби. Износ на България за Индия – 273. Общият износ на България на продукта е 4 202. Общият внос на Индия на продукта е 23 998.
- 85444290 - Други електрически проводници за напрежение, непревишаващо 1000 V - Други Износ на България за Индия – 246. Общият износ на България на продукта е 51 781. Общият внос на Индия на продукта е 77 935.
- 85367000 - Конектори за оптични влакна, снопове или кабел и от оптични влакна. Износ на България за Индия – 241. Общият износ на България на продукта е 7 029. Общият внос на Индия на продукта е 32 206.
- 85369095 - Апаратура за прекъсване, разединяване, защита, разклоняване, включване или свързване на електрически вериги - Други. Износ на България за Индия – 200. Общият износ на България на продукта е 27 807. Общият внос на Индия на продукта е 682 301 (Общо за продуктова група с код по КН 853690)
- 85340090 - Печатни платки, съдържащи самопроводящи елементи, и контактни площадки, съдържащи други пасивни елементи. Износ на България за Индия - 182. Общият износ на България на продукта е 42 948. Общият внос на Индия на продукта е 748 348 (Общо за продуктова група с код по КН 853400)
- 85365080 - Електромеханични прекъсвачи с внезапно действие за ток, непревишаващ 11А – Други. Износ на България за Индия – 169. Общият износ на България на продукта е 49 119. Общият внос на Индия на продукта е 252 820 (Общо за продуктова група с код по КН 853650)
- 85044090 - Инвентори – Други. Износ на България за Индия – 141. Общият износ на България на продукта е 11 574. Общият внос на Индия на продукта е 759 613.
- 85198900 - Апарати за записване на звук; апарати за възпроизвеждане на звук; апарати за записване и произвеждане на звук – Други. Износ на България за Индия – 130. Общият износ на България на продукта е 11 083. Общият внос на Индия на продукта е 12 093 (Общо за продуктова група с код по КН 851989)
- 85369010 - Свързки и контактни елементи за проводници и кабели. Износ на България за Индия – 113. Общият износ на България на продукта е 48 379. Общият внос на Индия на продукта е 18 389.
- 85472000 - Изолационни части от пластмаси. Износ на България за Индия – 78. Общият износ на България на продукта е 7 699. Общият внос на Индия на продукта е 147 183.
- 72107080 - Плосковалцовани продукти от желязо или от нелегирани стомани, с широчина 600мм или повече, плакирани или покрити – Други. Износ на България за Индия – 542. Общият износ на България на продукта е 9 958. Общият внос на Индия на продукта за продуктова група 711070 е 247 952.
- 72042190 - Отпадъци и отломки от легирани стомани – Други. Износ на България за Индия – 501. Общият износ на България на продукта е 5 572. Общият внос на Индия на продукта е 1 883 653.
- 90189084 - Медицински, хирургически, зъболекарски или ветеринарни инструменти и апарати – Други. Износ на България за Индия - 1 385. Общият износ на България на продукта е 295 460. Общият внос на Индия на продукта е 802 038.
- 33074900 - Препарати, които се използват преди, по време и след бръснене, дезодоранти за тяло, препарати за баня, депилатори, други готови парфюмерийни или тоалетни продукти и други козметични препарати, неупоменати, нито включени другаде – Други. Износ на България за Индия - 1 038. Общият износ на България на продукта е 75 724. Общият внос на Индия на продукта е 11 289.
- 33012942 - Етерични масла, различни от тези от цитрусови растения: Необезтерпенени - от роза вкл. концентрат. Износ на България за Индия – 223. Общият износ на България на продукта е 22 307. Общият внос на Индия на продукта е 54.

- 33012949 - Етерични масла, различни от тези от цитрусови растения: Необезтерпенени - вкл. Концентрат - Други. Износ на България за Индия – 153. Общият износ на България на продукта е 37 241. Общият внос на Индия на продукта е 72.
- 39222000 - Седалки и капаци на тоалетни чинии. Износ на България за Индия – 661. Общият износ на България на продукта е 82 302. Общият внос на Индия на продукта е 8 246.
- 38229000 - Диагностични или лабораторни реактиви върху всякакъв носител, сертифицирани референтни материали - Други. Износ на България за Индия – 116. Общия износ на България на продукта е 9 696. Общият внос на Индия на продукта е 733 289 (Общо за продуктова група с код по КН 3822)
- 38221900 - Диагностични или лабораторни реактиви върху всякакъв носител, Други. Износ на България за Индия – 99. Общият износ на България на продукта е 6 242. Общият внос на Индия на продукта е 733 289 (Общо за продуктова група с код по КН 3822)
- 72193310 - Плосковалцовани продукти от желязо или от нелегирани стомани, с широчина 600мм или повече, с дебелина 0.5мм или повече, но по-малка от 3мм, съдържащо тегловно 2,5% или повече никел. Износ на България за Индия – 41. Общият Общия износ на България на продукта е 43 307. Общият внос на Индия на продукта е 15 710.
- 72193410 - Плосковалцовани продукти от желязо или от нелегирани стомани, с широчина 600мм или повече, с дебелина 0.5мм или повече, но непревишаваща 1мм, съдържащо тегловно 2,5% или повече никел. Износ на България за Индия – 23. Общият износ на България на продукта е 13 193. Общият внос на Индия на продукта е 12 724.
- 39269097 - Други изделия от пластмаси и изделия от другите материали от 3901 до 3914. Износ на България за Индия – 59. Общият износ на България на продукта е 116 054. Общият внос на Индия на продукта е 935 596 (Общо за продуктова група с код по КН 392690)
- 22089069 - Други спиртни напитки, непревишаващи 2 л. Износ на България за Индия – 105. Общият износ на България на продукта е 11 068. Общият внос на Индия на продукта е 60 935 (Общо за продуктова група с код по КН 220890)
- 22083082 - Друго "blended" уиски, в съдове с вместимост, непревишаваща 2 л. Износ на България за Индия – 0. Общия износ на България на продукта е 7 941. Общият внос на Индия на продукта е 155 913 (Общо за продуктова група с код по КН 220830)
- 42022100 - Ръчни чанти, дори чанти за през рамо, включително тези без дръжки - с външна повърхност от естествена кожа или от възстановена кожа. Износ на България за Индия за - 29. Общият износ на България на продукта е 36 506. Общият внос на Индия на продукта е 18 630 (Общо за продуктова група с код по КН 420221)
- 33049900 - Готови продукти за разкрасяване или гримиране и препарати за поддържане на кожата, различни от медикаментите, вкл. препаратите за предпазване от слънце и препаратите за получаване на слънчев загар; Други. Износ на България за Индия – 0. Общият износ на България на продукта е 56,075. Общият внос на Индия на продукта е 347 265 (Общо за продуктова група с код по КН 330499)
- 10019900 - Пшеница и смес от пшеница и ръж - (невкл. за посев) – Други. Износ на България за Индия – 0. Общия износ на България на продукта е 1,369,293. Общият внос на Индия на продукта е 25 (за продуктова група с код по КН 100199). Износът в периода преди Ковид е средно над 100 млн., като през 2017 г. надминава 1 млрд.
- 10059000 - Царевица - Друга (невкл. за посев). Износ на България за Индия – 0. Общият износ на България на продукта е 314 972. Общият внос на Индия на продукта е 10 138.

Приоритетни за България стоки за ВНОС от Индия

Дефанзивните интереси на България следва да включват чувствителни за пазара стоки. В следния списък фигурират стоки, които са с висок фискален риск и има опасност от загуба на конкурентоспособност от страна на българските производители, ако митата при внос от Индия в ЕС отпаднат в кратък период след подписването на ССТ. Допълнителен риск крие и големият експортен потенциал на Индия и количествата стоки, които страната изнася, стойностите на които са посочени по-долу.

Предложения за приоритетни за България стоки при вноса от Индия²:

- 02013000 - Меса от животни от рода на едрия рогат добитък, пресни или охладени: Обезкостени. Износ на Индия - 85 811 (Общо внос за продуктова група 020130)
- 02023010 - Меса от едър рогат добитък, замразени; Обезкостени; Предни компенсирани четвъртинки, едната съдържа предната четвъртинка, цяла или нарязана на макс. 5 парчета, а другата - задната четвъртинка без филе. Износ на Индия - 85 811 (Общо внос за продуктова група 020130)
- 02023050 - Меса от животни от рода на едрия рогат добитък, замразени; Обезкостени; Разфасовки от предни четвъртинки и от гърди, наречени австралийски. Износ на Индия - 85 811 (Общо внос за продуктова група 020130)
- 02023090 - Меса от животни от рода на едрия рогат добитък, замразени: Други предни четвъртинки разфасовани или неразфасовани. Износ на Индия - 85 811 (Общо внос за продуктова група 020130)
- 02042100 - Меса от животни от рода на овцете, пресни или охладени - Цели или половин трупове. Износ на Индия - 43,731.
- 02062991 - Карантии, годни за консумация от животни от рода на едрия рогат добитък, замразени: месести части от диафрагмата. Износ на Индия - 253 083 (Общо за продуктова група с код по КН 020629)
- 02062999 - Карантии, годни за консумация от животни от рода на едрия рогат добитък, замразени: други. Износ на Индия - 253 083 (Общо за продуктова група с код по КН 020629)
- 04051011 - Натурално масло; <1kg. Износ на Индия - 30 131 (Общо за продуктова група с код по КН 040510)
- 04051019 - Масло; Натурално масло; Други. Износ на Индия - 30 131 (Общо за продуктова група с код по КН 040510)
- 04059090 - Млечни паста за намазване: Други. Износ на Индия - 15 879.
- 04069029 – Кашкавал. Износ на Индия - 19,580 (за продуктова група с код по КН 040690)
- 04069050 – Сирене от овче или биволско мляко, в съдове със саламура или в овчи или кози мехове. Износ на Индия - 19,580 (Общо за продуктова група с код по КН 040690)
- 04071100 - Птичи яйца с черупки пресни: оплодени яйца за инкубиране: от кокошки. Износ на Индия - 11 401.
- 04072100 - Други пресни яйца: от кокошки. Износ на Индия - 12 304.
- 07020000- Домати, пресни или охладени. Износ на Индия - 23 605.
- 07020000- Домати, пресни или охладени: оранжерийни. Износ на Индия - 23 605.
- 07031011 - Лук и други лукови зеленчуци, пресни или охладени: Лук за посев. Износ на Индия - 368 654 (данните са за продукт с код за 07031010 – лук)
- 07096010 - Пиперки от вида *Capsicum* или от вида *Pimenta*: Зелен пипер от открити площи. Износ на Индия - 33 591.
- 07096010 - Пиперки от вида *Capsicum* или от вида *Pimenta*: Червен пипер "Капия" (без камби и шипка). Износ на Индия - 33 591.
- 08061010 - Грозде, прясно или сушено: Трапезно Износ на Индия за 2022г.: 292 410 (Общо за продуктова група с код по КН 080610)
- 08061090 - Грозде, прясно: Друго. Износ на Индия - 292 410 (Общо за продуктова група с код по КН 080610)
- 08081080 - Ябълки – пресни. Износ на Индия - 12 126 (Общо за продуктова група с код по КН 080810)
- 11010011 - Брашно пшенично или брашно от смес от пшеница и ръж: От твърда пшеница. Износ на Индия - 264 077 (Общо за продуктова категория с код по КН 11010)

² Данните за вноса и износа са за 2022 г., а стойностите са в хил. евро

- 11010015 - Брашно пшенично или брашно от смес от пшеница и ръж: От лимец и от мека пшеница. Износ на Индия - 264 077 (Общо за продуктова категория с код по КН 11010)
- 11010090 - Брашно пшенично или брашно от смес от пшеница и ръж: От смес от пшеница и ръж. Износ на Индия - 264 077 (Общо за продуктова категория с код по КН 11010)
- 17023050 - Глюкоза и сироп от глюкоза, несъдържащи фруктоза: Изоглюкоза. Износ на Индия - 79 474 (Общо за продуктова група с код по КН 170230)
- 17023090 - Глюкоза и сироп от глюкоза, несъдържащи фруктоза: Под формата на кристален прах. Износ на Индия - 79 474 (Общо за продуктова група с код по КН 170230)

Тарифи и данъци

Тарифи. Средната тарифна ставка на най-облагодетелстваната нация (НОН) в Индия е 15% през 2020 г., което е най-високото в света сред най-големите световни икономики, със средна приложена тарифна ставка от 11,9% за неселскостопански стоки и 34% за селскостопански тарифи. Тарифният режим на Индия, също така, се характеризира с големи различия между обвързаните лихвени проценти на Световната търговска организация (СТО) и НОН. Индия обвързва 74,3% от своите тарифни линии в СТО със средната обвързана тарифна ставка от 50,8%. Обвързаните тарифни ставки на Индия за селскостопански продукти са сред най-високите в света, средни 113,1% и вариращи до 300%. Докато Индия обвързва всички селскостопански мита в СТО, почти 30% от неселскостопанските тарифи на Индия остават необвързани.

Индия поддържа високи прилагани мита върху широка гама стоки, включително растителни масла (до 45%), ябълки, царевица, мотоциклети (50%); автомобили и цветя (60%); естествен каучук (70%); кафе, стафиди и орехи (100%), и алкохолни напитки (150%). В допълнение, Индия поддържа много високи основни мита, в някои случаи надхвърлящи 20%, върху лекарствени продукти, включително животоспасяващи лекарства и готови лекарства, включени в списъка на Световната здравна организация основни лекарства. Въпреки че прилаганите от Индия тарифни ставки за определени селскостопански продукти са по-ниски, ставките все още представляват значителна бариера пред търговията със селскостопански стоки и преработени храни (напр., птиче месо, картофи, цитрусови плодове, бадеми, ябълки, грозде, консервирани праскови, шоколад, бисквити, замразени пържени картофи и други готови храни, използвани в заведенията за бързо хранене). Като се има предвид голямото несъответствие между обвързаните и прилаганите ставки на СТО, Индия има значителна гъвкавост за промяна на тарифните ставки по всяко време. В бюджета за 2019/2020 г. митата на приблизително 70 продуктови категории са увеличени, включително в областта на селското стопанство, ИКТ, медицински изделия, продукти от хартия, химикали и автомобилни компоненти, без предизвестие или процес на обществено обсъждане. В бюджета за 2020/2021 г. Индия повишава тарифите в 31 продуктови категории.

Данъци. Преди въвеждането на системата за Данък върху стоките и услугите (Goods and Services Tax) през 2017 г. Индия залага на сложна и непрозрачна данъчна система, акцизи и друг вид данъчно облагане. Според Интегрирания данък върху стоките и услугите (IGST) при внос се начислява в размер 5% от стойността на платеното мито. Друг вид облагане се налага с Допълнителна такса за социално подпомагане (Social Welfare Surcharge), която се начислява в размер от 10% от размера на платеното мито.

Нетарифни бариери

Индия поддържа различни форми на нетарифни бариери. Пречките пред търговията, които пряко засягат България според стоките, които вече изнася или има капацитета да изнася за Индия, са следните:

1. Административни или митнически процедури, засягащи вноса на медицински изделия: Продуктите, които България изнася от продуктовете категории, са следните: 9018, 9019, 9021. / 1. Изисква се клинично изследване за MDs от ЕС. 2. Доставчици, които не са местни и местното съдържание в предлаганите от тях продукти, е 20% или по-малко, нямат право да участват в държавни търгове. 3. Медицинските изделия трябва да отговарят на Закона и правилата за законовата метрология (Legal Metrology Act and Rules).
2. Изисквания за етикетите: Maximum Retail Price - Съгласно раздел 18 от Закона за законовата метрология от 2009 г. („LMA“), продажбата на опаковани стоки, включително вносни

опаковки, е разрешена за продажба, доставка, разпространение, само ако такава опаковка съдържа декларации за етикетиране на „Maximum Retail Price“ (MRP).

3. Стандарти за алкохолните напитки: Органът за безопасност и стандарт на храните (FSSAI) публикува през април 2018 г. регламентите за безопасност и стандарти на храните (алкохолни напитки - АВ), 2018 г., т.е. стандарти за дестилирана АВ, вино и бира - засягат пряко износа на стоки с код по КН 2208.
4. Вътрешни данъци на алкохолните напитки, което е пречка пред изнасянето на алкохолни напитки от България за Индия - засягат пряко износа на стоки с код по КН 2208.
5. Защита на интелектуалната собственост: Водената политика от страна на Индия създава нестабилност и непредвидимост по отношение на правата на интелектуална собственост. Съществуват ограничителни критерии за патентоспособност. Строги критерии за предоставяне на задължителни лицензи. Индийският закон не защитава срещу нечестна търговска практика от страна на конкуренцията, което засяга пряко всички настоящи и бъдещи български износители на индийския пазар.
6. Стандарти и технически изисквания: Пряко засяга износа на български стоки в сектор телекомуникации - продукти с код по КН 8517.
7. От 2014 г. насам Индия прогресивно увеличава митата върху продуктите на ИКТ. Повишените мита в Индия засягат вноса на продукти като мобилни телефони, компоненти за мобилни телефони и аксесоари като статични преобразуватели, базови станции или определени принтери - Засяга всички продукти с код по КН 85.
8. Митнически бариери: Регистрация и стандарти в областта на козметиката - вносителите на козметични продукти в Индия се налага да заплащат по-високи такси при регистрация на продукти, в сравнение с местните производители. В допълнение, фирмите-вносители трябва да подновяват своите лицензи на всеки 3 години, което не е изискване към местните производители - Пряко засяга всички стоки от България с митнически код по КН 33.
9. Антидъмпингови мерки, представени от Индия срещу вносни стоки от ЕС: Пряко засяга износа на стоки с код по КН 7219.

Технически пречки пред търговията

През 2019 г. Индия въвежда задължително тестване и Процедури за сертифициране на телекомуникационно оборудване (МТСТЕ), които изискват местно тестване за сигурност на телекомуникационните продукти.

Млечни продукти. Индия налага тежки изисквания за вноса на млечни продукти, като изисква те да са получени от животни, които никога не са консумирали фуражи, съдържащи органи или тъкани от преживни животни, от които страните-износителки трябва да удостоверят условията. Това изискване, заедно с високите тарифни ставки, продължава да възпрепятства чуждестранните фирми от влизане на индийския пазар, който е един от най-големите на млечни продукти в света.

Санитарни и фитосанитарни бариери. През 2020 г. FSSAI издава заповед относно сертифицирането за негенетично модифицирани продукти. Заповедта изисква негенетично модифициран произход и издаване на сертификат за "non-GMO" от компетентните органи в страната-износител, който да се включи към стоките, които ще се внасят. Тази заповед важи за 24 продукта, някои от които зърнени, маслодайни семена, плодове и зеленчуци. Индия не е предоставила никаква научна обосновка за изискването.

Храни, получени от биотехнологични култури. Биотехнологичните продукти или продуктите, съдържащи компоненти, получени чрез биотехнологии, трябва да бъдат одобрени от комитета за оценка на генното инженерство, преди внос в Индия или местно отглеждане. Процесът на одобрение е бавен и несигурен, и пречи на регистрацията на нови продукти и за улесняване на търговията с биотехнологични продукти. В допълнение, изискванията за етикетите за опаковки, съдържащи ГМО, не са ясни.

Държавни поръчки

Липсва обща държавна политика по отношение на държавните поръчки. В следствие, процедурите и практиките варират между отделните щати и министерства. Индия предоставя преференции на индийски МСП, както и на държавни предприятия. Политиката на страната изисква засилено прилагане на правилата за местно съдържание в обществените поръчки в определени сектори, по-специално ИТ и чиста енергия. При изпълнение на обществени поръчки изпълнителите са задължени да задоволяват нуждите си от електронни услуги, отчасти чрез закупуване на местни стоки.

Продукти от желязо и стомана. Като част от стратегията на премиера Модии „Made in India“, на 3 май 2017 г. кабинетът одобри политика за използването на местни стоманени продукти в правителствени организации. Политиката задължава при държавните поръчки да се дава предимство на продуктите от желязо и стомана, произведени в страната (DMI&SP).

Медицински изделия. DPIIT издаде заповед за обществена поръчка от 16.09.2020 г., съгласно заповед № P-45021/2/2017-PP (BE-II), при което само местни доставчици с местно съдържание над 20% ще могат да наддават за всички търгове на централно или щатско правителство, които използват централни фондове, за стойност на търга под 200 Crore INR.

Банкови услуги. Банковите услуги в страната се представят в 72% от държавни банки. Чуждестранните банки са 0.5% от общия брой банки в страната. Чуждестранните банки нямат право да притежават повече от 5% от индийска частна банка без разрешението на Резервната банка на Индия (RBI).

Застрахователни услуги. През 2021 г. Правителството на страната приема изменение на Закона за застраховането, който премахва ограниченията върху чуждата собственост и контрол върху индийските застрахователи. Законът изисква мнозинството от Борда на директорите да са индийски граждани, ако застрахователят е регистриран извън територията на страната. Органът за регулиране и развитие на застраховането на Индия (IRDAI) през 2015 г. издава ревизия на разпоредбата, регулираща предоставянето на презастрахователни услуги в Индия. Това позволява на индийските презастрахователи задължителен първи ред на предпочитане за презастрахователен бизнес в страната. Това създава огромна бариера пред навлизането на чуждестранни фирми на индийския пазар.

Правни услуги. Практикуването на право в Индия е ограничено само до индийски граждани. Чуждестранни адвокатски кантори нямат право да откриват офиси в страната. Чуждестранните адвокати могат да посещават страната за временен период, за да съветват своите клиенти по правни проблеми.

Счетоводни услуги. Счетоводни фирми, структурирани като партньорства съгласно индийското законодателство, могат да предоставят услуги за финансов одит и само индийски лицензирани счетоводители могат да бъдат дялови партньори.

Пречки пред цифровата търговия и електронната търговия

Локализация на данни. Индия обнародва няколко изисквания за локализация на данни, които се превръщат в бариери пред цифровата търговия между България и Индия. Това би създавало нови разходи за доставчиците на услуги, които съхраняват и обработват лична информация извън Индия, в следствие на това, че са принудени да изграждат и използват ненужни локални центрове на територията на Индия. Това създава голяма бариера пред МСП. Това също би нарушило трансграничните потоци от данни и създава опасност от нарушаване на правата за интелектуална собственост и прехвърляне на информация за търговска тайна и друг тип чувствителна информация.

Услуги за електронни плащания. През 2018 г. RBI внася изискване всички доставчици на платени услуги да съхраняват цялата информация за електронни плащания от индийски граждани на сървъри, разположени в страната. Правилото се прилага и на банки, извършващи операции в Индия. Локалното съхранение на данни е пречка пред чуждестранните фирми и от гледна точка на това, че възпрепятства способността на доставчиците на услуги да засичат измами и да гарантират сигурността на собствените си мрежи.

Цифрово данъчно облагане. През 2017 г. Индия започва да начислява 6% „изравнителен данък“, който се удържа от източника на чуждестранни онлайн рекламни платформи, с цел „изравняване на игралното поле“ между местните доставчици на услуги и чуждестранните такива.

Инвестиционни бариери

Изисквания за местно съдържание. По инициативата Националната слънчева мисия „Джавахарлал Неру“, Индия има за цел да подпомогне производството на модули за соларни панели. Съгласно инициативата, страната налага изисквания за местно съдържание за слънчеви клетки и модули и изисква чуждестранните партньори да използват клетки и модули, произведени в Индия, за сключване на дългосрочни договори за доставка и за получаване на ползи от правителството.

Субсидии

Индия предоставя широк спектър от субсидии за селскостопанския сектор. Тези субсидии спомагат на индийските производители да изкривят пазара, в който се конкурират с вносни стоки. Съществува правителствена схема за минимална цена за подпомагане (MSP), която помага на фермерите да получат минимални цени, които обявяват преди сезона на засаждане. Най-голям дял заемат оризът и пшеницата и се разпространяват чрез публичната система за разпространение на Индия, което е директна пречка пред износа на българска пшеница за индийския пазар.

Индия поддържа голям брой програми, които формират обществената програма по запас на храна, една от целите на които е стабилизиране на цените чрез продажби на открития пазар. Програмата за експортни стоки субсидира износа на захар до 6 млн. тона, което е от голямо значение за вътрешния пазар на България, при влизането в сила на ССТ.

Други бариери

Експортни мита. Индия прилага експортни мита върху множество суровини, по-специално стомана и алуминий. Те включват 15% мито върху износа на алуминиева руда и 30% на хромна руда. Това, заедно с други мерки за експорт, осигуряват предимства за Индия и невъзможност на българските фирми да навлязат на пазара.

Прозрачност. Търговците са негативно засегнати от липсата на прозрачност по отношение на законовите разпоредби и липсата на единни процедури по уведомяване за тези мерки към СТО. Това създава пречки пред чуждите бизнеси, поради намалената предвидимост на индийския пазар и намаляване на способността на български компании да навлизат на индийския пазар.

Заклучение

Сключването на Споразумение за свободна търговия между Индия и Европейския съюз ще предостави на България възможности за развиване на икономиката и, по-специално – технологичния сектор, защото секторът се развива с бързи темпове, както в България, така и в Индия, която влага големи инвестиции в дигиталната трансформация на страната. Сътрудничество между страните в тази област, както чрез търговия, така и чрез обмен на умения и идеи, ще допринесе за развитието на икономиката и ще даде възможност на България да се технологизира по-бързо, своевременно, разширявайки пазарите си. От друга страна, сключването на споразумение за свободна търговия с една от най-големите икономики в света ще окаже натиск върху българския бизнес, защото експортният потенциал и възможности на Индия и вноса на индийски стоки в България (по-конкретно, в сектор електроника, текстил и селскостопанство) ще засилят конкуренцията и българските производители ще бъдат подложени на сериозен натиск. България трябва да се бори за отпадане в по-кратък срок на мита при износ за Индия в сектор „Електроника и телекомуникации“, както и да настоява за удължен срок за отпадане на мита при внос от Индия в ЕС, за да се защитят интересите на българските земеделски производители.

***

Настоящият анализ е изготвен от БСК и предоставен на Министерството на икономиката и индустрията с придружително писмо №05-01-20#1/21.07.2023 г.